

bles acoren, en una de les gorgues profundes del bàrrate: «Tu se' Alessio Intermini di Lucca!— / --- / Ed elli allora, battendosi la zucca: / —Qua giù mi hanno immerso le lusinghe / ond' io non ebbi mai la lingua stucca» (xvii, 124). Però era igualment un terme esgrimit per Boccaccio: *donna zucca al vento* «donna sventata», i d'altres usen *zucca al vento* per «persona di testa ottusa» o *zucca v(u)òta*; d'on derivats ja antics, com *zuccone* «chi ha la testa rapata» i *zucconare* «tosar, rapare» en Varchi, mj. S. xvi i en *10* *els Canti Carnascialeschi* del S. xv.

Tant en el Sud de França, com en el Nord d'Itàlia, el mot, igual que en català, tenia, d'altra banda, significat topogràfic: era un nom de 'cim'. Dauzat se'n va ocupar atentament, ja en el manual *Les Noms de Lieu* *15* *de la Fr.*, 209, i sobretot en un extens estudi de RLR Lxvi, 1929, 66-80, amb mapa 3 (p. 80). L'àrea de *suc* «sommel» ocupa allà sencers els depts. Cantal i H-Loire, la meitat S. del Puy-de-Dôme, una meitat dels de l'Ardeche, Gard i Erau, corresponent a la part *20* cevennola d'aquests departaments, més algun tros adjacent de la Creuse, Corrèze i Aveyron, i illots dispersos a Deux-Sèvres, Dordogne, Lot-et-G., B-du-Rhône, Alps Baixos i Marítims i en el límit entre Rhône i Ain.²

Es, doncs, quasi totalment absent del domini francès (fora d'un poc cap a Lió i alguns *Suc* i *Sucheron* disseminats a la Suïssa francesa); en l'occità una àrea grossa i compacta en el llgd. central i or., desbordant cap a l'alvernès, i illots en el domini provençal i Perigord; però absent de tot el gascò: s'hi acosta només un *Suc* isolat a l'alt Arieja (Vicdessòs), i és també *30* conspícua l'absència total en els depts. de l'Aude i dels B.-Pyr. on disposem dels millors i més detallats *Dict. Top.* entre els publicats en el Midi. Ja es troba en «pouillés» de la zona Aix-Arles-Embrun de 1255: «cacumen montis qui dicitur zucs de Quermal, et a dicto zuco de Quermal ad zucum de Costa Longua» (p. 70); a la Haute-Loire *ung petit suc* el 1457 i «au *35* *suc* et montagne de Vinzelettes» a. 1620 (p. 70n.).

En el Nord d'Itàlia també tenim el significat de 'cim' topogràfic. Hi ha tota una sèrie de cims entre Como i Bèrgamo, que porten *zuc* com a terme genèric: *Zuc di Angelon, di Cam, di Orcellera, o zucone (Zuccone di Campelli)*; un altre grupet de *Zucco* a l'alt *45* Vènet (Cadore, Pontebba); més nombrós encara a Ligúria, on no sols hi ha *Monte Zuccone* a Sestri Levante, sinó una llarguíssima sèrie de la forma amplificada *Ziúcaro, -cchero*: castello di *Zuccarello*, en una altura cònica a Albenga, i tres o quatre *Zuccaro*, *50* fins a un *monte Zuccaro* al Nord de Gènova; tipus amplificat que reapareix en diversos exemplars en el NE. del Piemont (Val Sesia, Val Verzasca), enuaçant, doncs, amb el de Como (Dauzat, p. 72). En forma enterament apel·lativa: lombard *tsiùh*: «monticello» (*AIS*, *55* 422, p. 234), i dos *çuchum* en uns estatuts de c. 1300 (*FEW* XIII, ii, 400b28). Els *Zuccaro* de Gènova ja consten el 966 i 973, els *Zuccarello* el 942 i 1218 (ib., 400b45).

A això va aportar un complement geogràfic Ang. *60*

Prati (*RLiR* XII, 131), majorment de fiar pel fet de venir d'una autoritat tan provada en toponomàstica alpina i veneciana, documentant l'existència de molts noms del tipus *Zuch* en el Friül, frl. *zuc* «vetta», «collina», també *ciuc* però *zuc* a Udine en els sentits de «altura, colle, cocuzzolo», fins a la Càrnia *çuc* «elevazione de terreno a forma di cocuzzolo», i àdhuc *Istria zuco* «cima di collina». I en aquesta zona *Zuccus de* --- ja es documenta el 1255 i 1373.

Puix que així hem arribat fins a l'Istria, no podem descartar que el mot vagi continuar en època pre-*35* *lava* a través de la part Nord dels Balcans. Ja Berneker, *Slav. etym. Wb.*, 159, 22, 30, va assenyalar sbcr. *čák* com a genèric de turons; i, amb paper apel·latiu, búlgar *čúka, čukán, čúkla i čukára* 'turó', continuant amb l'alb. *tsúka* 'punta d'un turó' i àdhuc *tsouxa* 'turó' en algun dialecte neogrec (cf. GMeyer, *Ngriech. Stud.* II, 89, 90); hi afegí més dades croates Skok (*ZRPh.* LIV, 479) que porten fins al roms. *ciucă* o *ciuc* *20* *di munte*.

Si hi ha realment continuïtat fins als Balcans certament és cosa que ja no hem de pendre sinó sota gran reserva; Berneker posa de relleu que les mateixes formes citades del búlgar signifiquen també 'martell' i 'co-*25* *pejar'*, i per tant pertanyerien a la mateixa arrel onomatopeica que ha donat el romànic *choc* 'xoc', 'xocar'. I potser té raó. Quan Hubschmid proclama que Berneker i Skok donen un judici erroni, ens preguntem: qui té més saber i autoritat en aquest terreny ell o *30* *ells?* Ells, és clar. Quedem, doncs, en dubte entre l'un i els altres, car és veritat que també se'ns fa difícil de separar això del mot romànic.

El gran fet, però, és que l'it. *zucca*, ultra el significat de 'cap' i de 'cim', és també el nom italià de la carabassa. I això és el que va orientar totes les recerques etimològiques sobre la qüestió. Car també aquest nom és antic [S. XIV, Bencivenni], i té gran i vella documentació literària, ell i els derivats: *zuccolo* «cocuzzolo» en F. da Buti (S. XIV), *zucca da notare* en el *40* *Sachetti*; i tant en el sentit de «celata» com en el de «*zucca* da tenervi pesci» ja figura en els dos Pulci (segle XV); un *Zucaia* figura com a NL toscà l'any 1028, i aquí la terminació ens fa creure que es tracti d'un camp de carabasses i no pas d'un derivat de *zucca* *45* 'turó' (cf. *zuccaio* «campo di zucche» en el *Libro di sonetti* de Pulci).

Pel fet que en italià coincidia el nom de la 'carabassa' amb el nom del 'cim' es va creure que tot era u, i es va tendir a trobar una via semàntica per fer *50* *passar* de l'una a l'altra dues idees tant i tant diferents; potser també hi ajudà el fet que el mateix poble italià cercava instintivament d'unir una mica les dues coses, matisant-ne el significat (p. ex. aplicant el nom del cim, cònic o agut en si, a turons més convexos o arrodonits), però fora d'Itàlia no hi ha tal cosa i *suc/* *suca* és sempre una punta: de muntanya o bé, després, capdamunt del cos humà o animal.

És infundada la suposició que el tipus *TSYKX-* hagi significat 'carabassa' fora d'Itàlia. Ja sent Hubschmid *que aquest gran fet s'oposa a les seves teories, i per*